

den er særlig flatterende for Andragerne. Det vilde have set bedst ud, om man fra den Side havde overladt Regering og Rigsdag selv at træffe Bestemmelse i denne Sag, som til alt dette kommer, at Statens Embedsmænd ved at sidde inde med alle disse Bivirksomheder paa mange Maader optage Pladsen for private Folk, Forretningsfolk, hvem det kunde tilkomme at faa disse Pladser. Lovforslaget søger at bøde herpaa, dels ved et absolut Forbud, som dog først skal træde i Kraft senere, nemlig 1917, dels ved at give Ministeren Myndighed til administrativt at gaa videre, saaledes at han paa alle vigtige Omraader vedrørende denne Sag vil kunne tage de nødvendige Forholdsregler. Men hertil kommer yderligere, at statsansatte Tjenestemænd paa anden Maade gribe ind i Forretningstilværet ved at drive Forretning ved Siden af deres Virksomhed. Der foreligger i saa Henseende i Betænkningen en Skrivelse fra Detailhandlerforeningen, som klager over, at Embedsmændene i den Grad gaa udenfor deres egentlige Virksomhed, at f. Eks. en handler med Cigarer, en med Brænde, en med Vin, en med Petroleum o. s. v. Selvfølgelig har Kommissionen ikke kunnet beskæftige sig med dette specielle Forhold, som man har betragtet som liggende udenfor Kommissionens Opgave, men hvis denne Lov vedtages, tror jeg som sagt, at Administrationen bedre vil kunne skride ind ogsaa med Hensyn til disse Forhold, naar den anser det for nødvendigt, men det er saadanne Enkeltheder, som Rigsdagen efter min Mening ikke kan beskæftige sig med.

Angaaende Rigsdagsmænds Bivirksomhed kan jeg i alt væsentlig henholde mig til det af den ærede Ordfører anførte. Kommissionen gør gældende, at efter hvad der foreligger, har man ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at træffe regulerende Bestemmelser med Hensyn til dette Forhold. Dog maa jeg maaske henlede Opmærksomheden paa, hvad Kommissionen gør gældende, at Embeds- og Bestillingsmænd i Centraladministrationen ikke bør modtage Valg til Rigsdagen; Kommissionen betegner det som lidet heldigt, men har dog ikke ment at burde foreslaa en Indskrænkning i den nævnte Grundlovsbestemmelse. Endvidere gør Kommissionen opmærksom paa, at det ved forskellige Love er overdraget Rigsdagen at foretage Valg til Hverv i Statens Tjeneste, og at det saa bliver Rigsdagens Sag, hvorvidt den vil vælge en Mand udenfor Rigsdagen eller et Medlem af Rigsdagen, men, siger

Kommissionen, „ved en almindelig Lovregel at forbyde Valget af Rigsdagsmænd i saadanne Tilfælde, kan der ikke være Tale om, idet en Afgørelse heraf i hvert Fald maatte træffes ved hver Lov for sig“. Det, tror jeg, er en meget rigtig Betragtning fra Kommissionens Side, thi Rigsdagen vil altid selv være suveræn paa dette Omraade.

Med Hensyn til Grundlovens § 58, som siger, at „det bliver nærmere ved Lov at bestemme, i hvilke Tilfælde en Rigsdagsmand, som beforders til et lønnet Statsembede, skal underkastes Genvalg“, har Kommissionen ogsaa givet blankt op. Det er et meget vanskeligt Spørgsmaal, og Kommissionen gør opmærksom paa, at hvis vedkommende, som blev forfremmet til et lønnet Statsembede, skulde paa Valg, vilde man meget ofte blive nødsaget til af den Grund at udskrive Valg i en eller anden Kreds, hvilket vilde medføre uforholdsmæssig store Omkostninger og stort Besvær for Landstingets Vedkommende, og da Valgperioden til Folketinget kun er paa 3 Aar, har man ikke anset det for nødvendigt at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal. Men i øvrigt synes der mig ogsaa at ligge en god Kontrol med Hensyn til hele dette Forhold i den af Kommissionen foreslaede Bestemmelse, at den hvert Aar sammentrædende ordinære Rigsdag skal have Meddelelse om, i hvilke Tilfælde Rigsdagsmænd i det forløbne Aar ere udnævnte til eller forfremmede som Embedsmænd, og hvilke lønede Hverv Regeringen har givet Embedsmænd. Jeg tror, det er en Bestemmelse, vi meget godt kunne være tjente med at blive staaende ved, i alt Fald foreløbig.

Jeg vil slutte med at udtale, at jeg som en af dem, der have været med til at forhandle om og udarbejde dette Lovforslag i Kommissionen, kan anbefale det paa min Gruppens Vegne. Det er, som sagt, Frugten af en Overenskomst, og det taaler ikke, mener jeg, at der lempes særlig i de 2—3 Grundbestemmelser, som findes deri. Jeg hører jo nok, at den højtærede Konseilspræsident til den Deputation, som var hos ham i Gaar — var det vist —, har udtalt, at han vilde se paa deres Andragende med overordentlig Velvillie. Jeg haaber imidlertid ikke, at denne overordentlige Velvillie fra den højtærede Konseilspræsidents Side skal bevirke, at nogle af disse Grundbestemmelser blive forandrede saaledes, at vi ikke kunne faa det ud af denne Sag, som Kommissionen har været enig om at ønske. Hvis dette Lovforslag kan blive til Lov, tror jeg, at Rigsdag og Re-